

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is an author's version which may differ from the publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/95102>

Please be advised that this information was generated on 2019-11-13 and may be subject to change.

Overweging Bleekkerk Almelo 25 sept. 1999

I Kon. 19: 1-17

>Om dat ik mij met al mijn ijver ingezet heb voor de Heer, de God van de machten. De Israëlieten hebben uw verbond met voeten getreden, uw altaren omvergehaald en uw profeten met het zwaard gedood; ik alleen ben overgebleven, en mij staan ze naar het leven=.

Waarom ben je hier? Waarom ben je hier naar toe gekomen? Zei een stem, zei het woord van de Heer. Waarom ben je hier? Waar is dat goed voor?

Nou ja. Als je net een wilde rit achter de rug hebt om je vege lijf te redden. Als je gewoon direct en onomwonden bedreigd bent. Als je hoopt >in the middle of nowhere=, kale rotsen, zinderende hitte in ieder geval je leven te kunnen redden, en er wordt dan aan je gevraagd: waarom ben je hier? Waarom ben je hier naar toe gekomen? Adam in ballingschap.

Einde verhaal. Geen grootse demonstraties meer van jouw God, geen doorslaggevende blijk meer van jouw >Ultimate Concern=, geen blijk meer van wat jou uiteindelijk aangaat, geen blijk meer van jouw drive en spirit. De cyclus van de Elia - verhalen is ten einde. De verteller stopt. Elia ging onder een bremstruik zitten en wilde sterven. Pijp aan Maarten terug. Ik ben niet beter dan mijn voorvaders. Ook ik heb het niet gehaald. Het is wel ergens goed voor! Zeker te weten! Maar het lukt gewoon niet. Het heeft geen power, dat Ultimate Concern van mij.

Weet je. Soms stuit je op een drive in je leven waarvan je werkelijk weet dat die ertoe doet. Waaraan je werkelijk alle krachten in jezelf wilt toewijden. En toch is er dan maar een dunne grens tussen enerzijds praten tegen dat geheim, mopperen erop, kankeren erop en liefkozend fluisteren tegen dat geheim, en anderzijds murmelen in je zelf, een soort gesprek houden met de mens in je eigen navel, navel staren. Soms is die grens maar heel dun, tussen de krachtige overtuiging dat >het= er echt toe doet en slappe knieën op het moment dat je denkt dat alles fake is, jouw mooiste denkbeeld een waandenkbeeld. Soms is die grens maar heel dun.

Dat prachtige stoere en tegelijk ontroerend bizarre verhaal over Elia, de tweede Mozes, de tweede die ons het beloofde land in stuurt, dat prachtige verhaal is ook een sterk staaltje magie. God zij dank bewaard gebleven vanuit een cultuur waarin de magische vertelling nog een heel sterk middel was om de ontwortelende confrontatie met de Heilige te verbeelden, te doen herinneren.

Een engel stootte hem aan en zei: sta op en eet. Een koek. Gloeiende stenen. Een kruik met water. Hij at, dronk, en viel weer in slaap. Zou je ook niet? Kom, kom, zei de engel. Eet nog. Anders haal je het niet. Nou, toen ging ie. Als een speer! Veertig dagen en nachten, door de woestijn! Dat is Israël, Israël in zijn ware gedaante. Uittocht. Zo begon het toch!

De confrontatie met de Heilige is een kwestie van alles of niets, lijkt het. Onmogelijk. Onmogelijke stemmen in een bremstruik. Stilvallen of rennen dat je leven ervan afhangt. Niemand die jou zegt: relax jongen, relax meisje. Relax toch!

Een sterk staaltje magie. Die God van Elia. Maar ook een verhaal van leven op het randje, op het randje van de dood. Ik alleen ben overgebleven. En mij staan ze naar

het leven Vind je het gek dat er maar zo=n dunne grens is? Zo=n dunne grens tussen enerzijds praten, mopperen, kankeren en liefkozend fluisteren tegen dat geheim, en anderzijds de gedachte dat het allemaal fake is, jouw mooiste waandenkbeeld? Vind je het gek? Het ontwortelt je toch allebei? Het is allebei toch onmogelijk, eigenlijk!?

Tot twee keer toe klinken die woorden.

>Om dat ik mij met al mijn ijver ingezet heb voor de Heer, de God van de machten. De Israëlieten hebben uw verbond met voeten getreden, uw altaren omvergehaald en uw profeten met het zwaard gedood; ik alleen ben overgebleven, en mij staan ze naar het leven=.

En als je dan op de berg van de Heer bent aangekomen en een grot binnengaat, zegt hij weer: ga naar buiten. En dan vraagt hij: waarom ben je hier? En na de tweede keer zegt hij: ga dezelfde weg terug als je bent gekomen.

Ik bedoel: daarvan krijg je toch het heen en weer! Rest een mens dan eigenlijk wel iets anders dan maar gewoon te zeggen waar het voor jou zélf op aankomt! Je eigen drive. Je eigen leven. En het randje van de dood.

En als de Heer dan tegen je zegt: ga naar buiten en treedt voor de Heer, weet jij dan nog aan welke kant van die dunne grens je staat? De stem in jou? Of de stem in je navel? Dat ontwortelt je toch? Dat is toch onmogelijk!

Elia is voor geen kleintje vervaard. Alsof de ware Elia is opgestaan van onder de bremstruik, laat hij dat allemaal over zich heen komen. Zware storm. Aardbeving. Bliksem en donder. Hij bedekt pas zijn gezicht als hij de Eeuwige herkent. Hij, de tweede Mozes. De andere oervader van het godsvolk.

Splijtend kunnen ze zijn. De vragen op die dunne grens. Daverend, Lang na rommelend. Waar is God goed voor? Nergens. Zolang we die vraag stellen, verwachten we een antwoord. Waar is God goed voor. Voor dit? Voor dat? Voor de eeuwigheid? Voor na de dood? Voor Oost Timor? Almelo? Nergens is God goed voor.

Pas wanneer we nog slechts één vraag overhouden: een stem in mij? Of een stem in mijn navel? kan het beginnen te dagen. Wanneer we nog slechts één vraag overhouden!

Zijn onze grote vragen dan niet goed? Onze vragen over de tijd en de eeuwigheid. Onze vragen over ons leven en over de dood? Maar natuurlijk! Laat je vooral door geen enkele >profeet= vertellen dat we daarmee moeten stoppen. Die vragen over mijn gezondheid en de dood, over onze liefde en de scheiding, over onze kinderen en ons werk: levensbelangrijk! Want daarin gaat het over zaken die ons raken en aangaan, beslissend kunnen veranderen. Maar zelfs bij die nabije vragen is er die dunnen grens: mijn stem of de stem in mijn navel? Een mooi waandenkbeeld of iets wat werkelijk alle moeite waard is.

Hoeveel te méér dan als we God zoeken. Want zo daverend en rommelend als die grote levensvragen voorbij komen, zo stilletjes komt de Eeuwige voorbij. De stem van de eeuwigheid in mij, of de stem in mijn navel.

In een briesje kan die vraag tot rust komen. In een ademtocht. In een zucht. Zoals bij de schepping. Zoals bij de liefde. Zoals bij de dood. In een zucht. In een briesje. Daarom sta je weer op. Onder jouw bremstruik vandaan. Om te leven, om te leven op het randje van de dood.